

Motion till riksdagen 2024/25:2499

av **Sanne Lennström (S)**

Vaccinationsprogram för äldre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över ett vaccinationsprogram för personer som är 65 år och äldre, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Vaccinationer är till för att förebygga att smittsamma sjukdomar drabbar individer och sprider sig. Efter rent vatten är det just vaccinationer som mest aktivt bidrar till världens folkhälsa. Det finns idag många sjukdomar som var vanliga förr i tiden men som nu i princip försvunnit från Sverige och detta är just tack vare att vi har ett nationellt vaccinationsprogram. Världshälsoorganisationen (WHO) uppskattar att vaccinationsprogram har räddat 3,5–5 miljoner liv årligen samt att vacciner mot covid-19 beräknas ha räddat ca 20 miljoner liv endast under första året av användning.

Världen drabbades nyligen av covid 19 som tvingade länder och individer att anpassa sig till ett helt nytt sätt att leva tills dess att vi hade ett vaccin som kunde få smittan under kontroll. Alla skulle undvika social kontakt med människor utanför familjen i så stor utsträckning som möjligt för att varken bli smittade eller sprida eventuell smitta. Detta gällde alla men inte minst våra äldre. Våra äldre är mer utsatta när vi har att göra med allt från pandemier till den årliga influensasäsongen. En enstaka infektion kan vara allvarlig för en äldre person eftersom dennas immunförsvar inte är lika starkt som hos

en yngre person. Det är därför extra viktigt att se till att äldre inte drabbas av allvarliga sjukdomar.

Som tidigare nämnt i denna motion, och av Folkhälsomyndigheten själva, så är vaccin en viktig väg till att förebygga att smittsamma sjukdomar får fäste. Som ett exempel kan en äldre inom Örebro få betala mellan 1440–3360 kronor för en vaccination av bältros enligt prislista på regionens sida på 1177. Detta kan vara väldigt mycket pengar för en äldre person med dålig ekonomi. Det gör att äldres hälsa blir en klassfråga där den som har råd att skydda sig mot allvarliga sjukdomar, som är i toppskiktet att vara farliga för just äldre, kan vaccinera sig medan den som inte har råd får ta risken. Möjligheten borde finnas. Pandemin lärde oss att det går att med riktade insatser öka vaccinnationsviljan rejält. Detta gäller även svårnådda grupper.

Ett nationellt vaccinprogram för personer som fyllt 65 år skulle kunna ge alla äldre chansen till ett gott grundskydd utan att behöva se över bankkontot först. Med en åldrande befolkning i Sverige vore detta värdefullt för att samhället ska klara utmaningen att förebygga allvarliga sjukdomar för en extra utsatt grupp. Detta skulle likt vaccinationsprogrammet för barn kunna ge ett mer jämlikt skydd för en utsatt grupp. Förutom att förebygga infektioner skulle vaccinet även kunna förebygga vårdbehov vilket skulle vara en stor fördel för landets regioner.

Det finns ett antal utmaningar och frågor att besvara innan en reform av detta slag skulle kunna komma till stånd. En är att se över möjligheten till ett vaccinregister så det går att följa vem som fått vilket vaccin och när. En annan är naturligtvis vilka vaccin som skulle ingå i ett sådant vaccinprogram. Några vaccin som nämnts av läkare i debatten är covid 19, influensa, herpes zoster (bältros) och pneumoni (lunginflammation). Det som dock står klart är att frågan behöver ses över om vi vill ha en jämlik vård i vårt land.

Sanne Lennström (S)